

Nepoštene založniške prakse

Raziskovalci se vse pogosteje srečujejo z nepošteno založniško prakso, ki med drugim vključuje plenilske revije, ugrabljene revije in plenilske založnike.

Plenilske (ali predatorske ali tudi roparske) revije so revije, ki se poskušajo prikazati kot ugledne in verodostojne, čeprav to niso. Raziskovalce proti plačilu vabijo, da bi objavili pri njih.

Ugrabljene ali lažne revije so revije, ki »ugrabijo« identiteto že uveljavljene ugledne revije, ki še izhaja ali pa je prenehala z izhajanjem. Preko ponarejenih spletnih strani, katerih domene (spletni naslovi) so zelo podobne pravim naslovom, ponujajo raziskovalcem objavo člankov proti plačilu.

Pojavljajo se tudi t. i. **plenilske konference** z neetično objavljenimi konferenčnimi publikacijami.

Pri presoji revije ali založnika moramo biti posebej pozorni:

- Ime revije je široko definirano, pogosto pokriva različna in nepovezana področja.
- ISSN številka je identična z drugo revijo, ki ima drug uredniški odbor ali založnika.
- Revija ni indeksirana v nobeni pomembnejši mednarodni bazi (npr. Scopus, Web of Science, DOAJ...), čeprav to oglašuje.
- Naveden je faktor vpliva (IF), čeprav ga v bazah JCR in SNIP ne najdemo. Naveden faktor vpliva je ponavadi »izračunan« s strani zavajajočih ponudnikov vrednotenja znanstveno-raziskovalnega dela.
- Urednik ali uredniški odbor nista navedena ali pa gre za zveneče nazive (zloraba uglednih imen ali neobstoječe osebe).
- Neurejen recenzentski postopek.
- Netransparentni postopki objavljanja.
- Nejasne informacije o stroških avtorja.
- Vsiljiva e-vabila avtorjem k objavi, navadno z obljubo, da bo članek zagotovo in v zelo kratkem času objavljen.
- Nejasne ali napačne informacije o založniku.
- Založba hitro producira nove naslove revij.

Koristne povezave:

Zanesljivi založniki v odprtem dostopu:

<http://oaspa.org/membership/members/>

Orodja za ugotavljanje lažnih revij in založnikov:

<http://thinkchecksubmit.org/about/>

<https://doaj.org/>

Ugrabljene revije:

<https://web.archive.org/web/20170111172313/https://scholarlyoa.com/other-pages/hijacked-journals/>

Primeri ugrabljenih revij:

<http://multidisciplinarywulfenia.org/>

<http://ijar.org.in/>

Plenilske revije:

<https://predatoryjournals.com/>

Vprašljive konference:

<https://libguides.caltech.edu/c.php?g=512665&p=3503029>

Ponudniki zavajajoče matrike:

<https://web.archive.org/web/20170111172311/https://scholarlyoa.com/other-pages/misleading-metrics/>